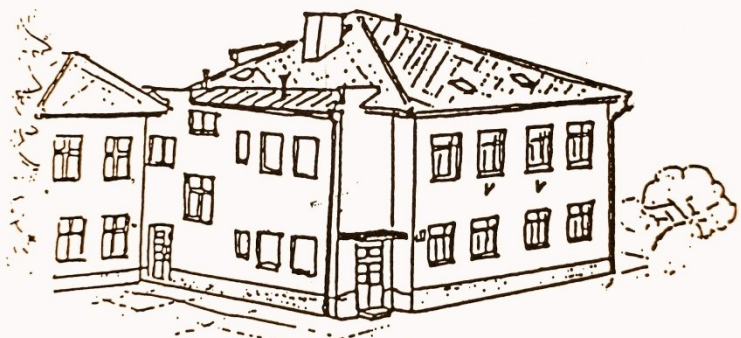

OBEC BUKOVICE

Informace pro občany – září 2015

Odpadová informace

Vážení spoluobčané,

pravděpodobně jste zaregistrovali, že na asfaltovou plochu u plynové stanice firmy Grim a synové byl přistavěn kontejner na biologický odpad. Do kontejneru můžete ukládat veškerý rostlinný odpad z Vašich zahrádek a okolí domů, tedy :

- posečenou trávu (čerstvou i suchou)
- větve, keře, dřeviny, květiny
- menší množství hlíny nevadí

Do kontejneru je zakázáno ukládat :

- plasty, sklo, komunální nebo stavební odpad, ... stačí se zamyslet – tedy **vše, co nezetlí !!!**

Seznam věcí, které můžete do kontejneru ukládat, bude na kontejneru vyznačen. Prosím, je důležité, aby byl dodržován. Jen tak bude likvidace bioodpadu pro obec finančně únosná.

Kontejner zde bude přistaven zhruba do konce října. I nadále však platí, že bioodpad můžete kdykoli ukládat na určené místo do sběrného dvora.

I nadále však platí zákaz ukládání odpadu, hlavně posekané trávy, do potoka nebo na břehy potoka.

Tímto počínáním si zmenšujeme koryto potoka a tím i průtok vody. To platí i pro občany, kteří se starají, kromě svých, i o pozemky, které jsou obecním majetkem. Velice jim za to děkuji, přesto bych je chtěl požádat, aby využívali buď sběrný dvůr nebo kontejner nebo vlastní kompost, někde na zahrádce, jen ne potok. Při případných přívalových deštích se to může stát zdrojem mnoha problémů... starosta

Informace v oblasti ochrany ovzduší

Vážení spoluobčané,

s ohledem na novelu zákona o ochraně ovzduší, která vstoupila v platnost **od 1. září 2012**, čeká stovky tisíc českých domácností výměna kotle na tuhá paliva za kotel nový, vyhovující přísnějším ekologickým normám. Výměnu starých kotlů za nové ekologické podporuje stát.

Pokusím se Vám některé důležité údaje vysvětlit.

Novela zákona o ochraně ovzduší nařizuje **do konce roku 2016 provést autorizovanou revizi kotlů na tuhá paliva**, od ledna 2017 jsou majitelé kotlů povinni na vyžádání obecního úřadu předložit **doklad o této revizi**. Při nedodržení termínu jim hrozí pokuta až 20 tisíc korun. Od září 2022 budou mít domácnosti povinnost na základě těchto revizí prokázat, že jejich kotel normám vyhovuje a splňuje podmínky 3. emisní třídy. V opačném případě jim bude hrozit pokuta až 50 000 korun. Povinnost výměny kotlů na tuhá paliva se týká veškerých spalovacích zdrojů, **které nebudou splňovat emisní limity** a mají tepelný příkon od 10 kW do 300 kW. Zákon vlastně provozování starších nevyhovujících kotlů přímo nezakáže, v praxi však už jejich provoz nebude možný a lidé si budou muset pořídit kotel nový.

V novém programovém období let 2014 – 2020 bude poskytována fyzickým osobám prostřednictvím Královéhradeckého kraje **finanční podpora na výměnu zastaralých kotlů** na tuhá paliva z Operačního programu Životní prostředí. Prostředky z prvního grantového schématu ve výši 200 mil. Kč budou konečným uživatelům rozdělovány pravděpodobně v průběhu roku 2016 v závislosti na tom, kdy kraj tyto prostředky získá od Ministerstva životního prostředí.

O možnosti získání dotace nejsou k dnešnímu dni známy přesné podrobnosti. Již dnes je však známo, že základní podmínkou pro přidělení dotace je skutečnost, že budova, v níž má být opatření realizováno, spadá z hlediska energetické náročnosti budovy do třídy C - úsporná. U ostatních objektů lze opatření zrealizovat pouze za předpokladu, že současně s výměnou zdroje vytápění budou provedena další energetická opatření (*zateplení střechy nebo půdních prostor, zateplení stropu sklepních prostor nebo podlahy, dílčí zateplení dalších konstrukcí*), příp. bude žadatel provádět opatření na snížení energetické náročnosti budovy prostřednictvím jiných dotačních zdrojů (např. [Nová zelená úsporám](#)).

Předmětem podpory tedy bude výměna nevyhovujícího kotle na tuhá paliva za:

- **kotel na pevná paliva,**

- **tepelné čerpadlo,**
- **plynový kondenzační kotel.**

Předpokládaná výše podpory je do částky 150 tis. Kč, z čehož výše poskytnutých finančních prostředků z krajského úřadu bude činit:

- **70 %** v případě pořízení kotle spalujícího pouze uhlí
- **75 %** v případě plynového kondenzačního kotle a kombinovaného kotle (uhlí+biomasa)
- **80 %** v případě tepelného čerpadla, příp. kotle pouze na biomasu

Shrnutí termínů :

Leden 2014

Končí prodej kotlů na tuhá paliva splňujících podmínky 1. a 2. emisní třídy (dnes je 5 emisních tříd). Od ledna se prodávají jen kotle emisní třídy 3. a vyšší. Jakou má kotel emisní třídu, zjistíte na jeho štítku či v technické dokumentaci.

Prosinec 2016

Všechny kotle musí projít autorizovanou revizí.

Leden 2017

Počínaje tímto datem jsou majitelé povinni na vyžádání obecního úřadu předložit doklad o revizi kotle na tuhá paliva. V revizi bude uvedena i emisní třída kotle. Kdo revizi nepředloží, hrozí mu pokuta až 20 tisíc korun. Revize bude povinná jednou za dva roky.

Leden 2018

Ukončení prodeje (**nikoliv provozování**) kotlů na tuhá paliva 3. emisní třídy. Budou se smět prodávat již jen kotle s emisní třídou 4 a výše (s účinností alespoň 82%). **V kotlech 3. emisní třídy je povoleno topit i po roce 2022 !!**

Září 2022

Začne platit zákaz topení v kotlích 1. a 2. třídy, topit se bude moci jen v kotlích 3. emisní třídy a vyšší (účinnost kotle musí být alespoň 73%). Kdo bude po 1. 9. 2022 topit v nevyhovujícím kotli, může dostat pokutu až 50 tisíc korun. Pokud účinnost kotle neprokáže revizí, pokuta je až 20 tisíc korun. Stejně tak bude hrozit pokuta 50 tisíc korun za topení nevyhovujícími palivy (odpadky, plasty atd.).

Obecní úřad tu samozřejmě není od toho, aby své občany šikanoval, a určitě to nemá v úmyslu. Navíc, valná většina občanů již své objekty plynofikovala. Cílem je opravdu zajistit, aby ti, kteří nadále používají kotel na tuhá paliva, jej neprovozovali v rozporu s normami pro ochranu ovzduší a neotravovali život všem ostatním. To, že je nepřípustné v kotlích spalovat něco jiného, než na co je určen, tedy např. plasty, snad není nutné připomínat.

Každopádně, případným zájemcům o dotaci jsme připraveni pomoci, přinejmenším se získáním informací od krajského úřadu.

starosta

Sběr a svoz nebezpečných složek komunálního odpadu

Ve středu **7. října 2015** je zajištěn sběr a svoz nebezpečných složek komunálního odpadu.

Stanoviště: na **parkovišti před sokolovnou** v době od 16.00 do 16.15 hod. Ve stanovený čas bude odpad odebrán přímo od občanů posádkou svozového vozidla. **Není přípustné, aby na tomto stanovišti byl odpad volně odkládán.**

Sbírat se budou následující odpady:

Oleje a tuky, barvy a ředidla, pryskyřice a lepidla, rozpouštědla, detergenty, odmašťovací přípravky, fotochemikálie, léky, pesticidy (zahradní chemie), obaly od výše uvedených odpadů, baterie (suché články), akumulátory, zářivky a ostatní odpad s obsahem rtuti, televizory, ledničky, pneumatiky z os.automobilů. Odebrán nebude stavební odpad, odpad ze zeleně, pneumatiky z nákladních aut.

Zastupitelstvo obce Bukovice Vás srdečně zve na své

VEŘEJNÉ ZASEDÁNÍ

které se koná v pondělí dne 5. října 2015 v 19,00 hod. v zasedací místnosti OÚ Bukovice

Program: 1. Rozpočtové opatření 2. Různé

Těšíme se na Vás

PEDIKÚRA A MANIKÚRA V BUKOVICI

Od října 2015 bude otevřena nová provozovna pedikúry a manikúry v Bukovici na Benátkách č.p. 67

Již nyní se můžete objednat na telefonním čísle 607113951

Těší se na vás Soňa Geislerová

Bude ze školy cirkus?

První září nás letos přivítalo nádherným počasím a 16 prvňáčků s rodiči, 15 starších žáků, učitelky i zastupitelé obce u zvoničky společně odzvonili začátek školního roku. Škola už děti vítala nově vydlážděným dvorem a barevnou výzdobou, která směřovala k celoročnímu projektu Cirkusu ve škole. Jako na zavanou do Police přijel i skutečný malý cirkus Berousek, který družina navštívila a děti si vše prohlédly v době odpočinku artistů.

První týden jsme zakončili seznamovacím výletem kolem Ostaše, vymysleli jsme cirkusu jméno a vydělali (vyběhali) nějaké zlatáky na nákup maringotek. Od té doby se pilně učíme, opakujeme, co jsme o prázdninách zapomněli, a zvykáme si na koloběh školních dnů.

Od října opět začnou svou činnost zájmové kroužky, v rámci družiny Výtvarné tvoření, Kuchtík, Pokusohraní, Sportovní kroužek a turistická Stopa, dále pak Paličkování s paní Evou Horáčkovou a Angličtina hrou pro nejmladší žáky. Škola je zapojena do projektů Mléko do škol, Ovoce do škol a Škola na dotek (zlepšení v oblasti výpočetní techniky). Na podzim chystáme exkurzi do Hvězdárny a nového planetária v Hradci Králové a do Archeoparku ve Věstřech, kde si prohlédneme výstavu o pravěku.

V loňském ročníku festivalu dokumentárních filmů Jeden svět na školách se žáci naší školy zapojili do výtvarné soutěže. Obrázky, které děti malovaly po shlédnutí filmu a diskuzi o tématu, putovaly před porotu. Gratulujeme tímto Kateřině Vackové ze 2.ročníku, která byla vybrána mezi desítku odměněných autorů z celé republiky a jela s ostatními výherci do Prahy účastnit se natáčení Studia Kamarád. Kateřina Trojtllová ze 3.ročníku si za svůj úspěch v matematické soutěži z loňského roku jela převzít odměny a ocenění do Hradce Králové.

Zbývá ještě otázka na závěr: Bude z naší školy cirkus? V některých směrech máme už našlápnuto, jinde je stále co zlepšovat. Například krocení dravé zvěře či úklid manéže. A tak se nechejme překvapit!

Lenka Karpflová

Zprávičky ze školky:

Opět tu máme září a s ním nový školní rok 2015/16. Školka je od letošního roku naplněna do počtu 26 dětí. Během roku jich nastoupí 9 nových, převážně 3letých. Tento školní rok budeme poznávat svět "S ježkem na cestách". Přejeme si, aby nám co nejdéle přálo počasí, abychom mohli chodit na výšlapy do našeho krásného okolí. Pokud ale bude pršet, nevadí. Dostali jsme na začátku září do školky nové stolečky, u kterých se nám bude dobře pracovat a hlavně chutnat!

Lenka Svatoňová

DLABÁNÍ DÝNÍ

Jste zváni ve čtvrtek 29.10.2015 v 17. hodin do zasedačky na Obecním úřadě v Bukovici. Vyrobit si tradiční halloweenskou dýni. S sebou si přineste dýni, ostrý nožík a svíčku. Děti jsou vítány ve strašidelných halloweenských kostýmech. Z důvodu práce s řezným nástrojem prosím o doprovod dospělého. Za příznivého počasí se uskuteční strašidelný průvod s rozsvícenými dýněmi po Bukovici. Těší se na vás Helena G.

DSO Lesy Policka

Během měsíce září DSO Lesy Policka dokončily poslední projekt spolufinancovaný z programů EU, pořízením univerzálního kolového traktoru s lesnickou nástavbou. Jednalo se o zkrácené kolo na dočerpání peněz z Programu rozvoje venkova a to přímo určenou na lesní techniku.

Celý projekt byla symbolická tečka za uplynulým obdobím, kdy jsme čerpali peníze z výše uvedeného programu, do lesních majetků, kde se dalo. V lesní technice jsme pořizovali od menších strojů pro obce až po vyvážecí vlek s hydraulickou rukou, nebo příkopové rameno a nakonec traktor, ale, není to pouze o lesní technice. V Polici nad Metují proběhla rekonstrukce lesoparku, s výstavbou altánu na Strážnici, výměnou zábradlí a umístěním mobiliáře ve spodní části lesoparku. Další větší projekt byla oprava lesní cesty v Nízké Srbské, nebo zalesnění zemědělských pozemků v katastru Bělý. V České Metuji se podařily sehnat peníze na obnovu lesních porostů po kalamitě Kirill.

V uplynulém období jsme finanční zdroje využili nejen pro vlastní hospodaření sdružených obcí, ale i pro zlepšení takzvané společenské funkce lesa.

Na přelomu měsíce září a října se otevírá první kolo dotací na nové pětileté období 2015-2020. Pravidla na čerpání peněz se změnila a to i vlivem menšího finančního objemu pro lesnictví. I tak

připravujeme další projekty, v oblasti kde jsou na lesních majetcích největší problémy a to lesních cest. Rekonstrukce lesní cesty v Machově na Bor, rekonstrukce lesní cesty na Žďříně a oprava některých úseků v Maršovském údolí. Protože se jedná o nákladné akce je využití dotačního programu nutností.

Připravujeme i výstavby mobiliářů na různých místech sdružených obcí, nebo seminář o zákonu s názvem Nařízení o dřevě, především pro menší vlastníky lesů.

Mimo čerpání peněz z dotačních titulů vlastního hospodaření, DSO Lesy Policka nabízí ostatním vlastníkům lesů spolupráci jak s prodejem dřeva nebo správou jejich majetku, tak i poradenství v dotačních titulech.

Luboš Binar

Hasiči

Výjezdová jednotka:

- 22.7. 2015 - Ostaš - Kočičí skály, požár hrabanky, 4 členi SDH Bukovice.
- 21.8. 2015 - Police nad Metují směr Bělý, požár strniště, 300x50m, 5 členů SDH Bukovice.
- 4.9. 2015 - Suchý Důl Slavný, požár lesního porostu malého rozsahu, 5 členů SDH Bukovice.
- Prováděno klopení kurtů pro Sokol Bukovice z důvodu nedostatku vody v pramenu.

Kulturní akce:

- 1.8. 2015 - 1. ročník "Bukovického zadku" - soutěž o nejrychlejší sání, podařená akce, divácky atraktivní soutěž, vítězství si odvezlo družstvo z Meziměstí, před domácí Bukovici. Poděkování patří p. Milanu Grimovi za vypůjčení pozemku před čerpací stanicí LPG a Sokolu Bukovice za sociálky.
- 28.8. 2015 - Již tradiční páteční posvícenská zábava za hasičskou zbrojnicí. K tanci, poslechu zahrála kapela Hektor z Nového města. Jako každý rok, tak i letos nás trochu pozlobilo počasí, opět pršelo!!! Jinak převažuje kladné hodnocení.
- 12.9. 2015 - Soutěž O pohár starosty obce Bukovice. Soutěž zařazena do Náchodské hasičské ligy. Soutěže se zúčastnilo 13 družstev mužů - 1. místo Ohnišov 26,10s. 2. místo Bukovice 26,45s. 3. místo Blažkov 28,31s. Kategorie ženy, 11 družstev, první místo obsadily ženy Kramolny NTC. Soutěž byla hodnocena, jako jedna z nejlepších v lize v roce 2015.

Poděkování patří sponzorům: obec Bukovice, obec Žďár nad Metují, město Police nad Metují, MT - střechy, stavebniny Grim, Miroslav Sádovský, Jirman Jan, Jirman Petr st., Partel Vladislav ml., Hejnyš Petr, Šrůtek Milan, Rudolf elektro, Rudolf NET, Holub Oldřich, Movis Hronov, Broumstav, Hauk s.r.o, Resl-tiskárna, Proto CZ, Bazény Machov, Purtig Aleš, ZD Ostaš, ManMat, Veba, Intop Náchod, Elpol, ...

Soutěžní družstvo:

Letošní soutěžní sezóna je pomalu u konce, před námi je už jen poslední soutěž a to Svatováclavský pohár v Suchém Dole. Letošní rok se nám povedl, zúčastnili jsme se zatím 13 soutěží.

Foto vítězných družstev Náchodské hasičské ligy

16.5. Nahořany 3. místo, 23.5. Lhota za Červeným Kostelcem 4. místo, 30.6. Hejtmánkovice 1. a 2.místo, 6.6. Bezděkov n. M. 1. místo, 13.6. Blažkov 1. místo, 19.6. Vršovka 10. místo, 27.6. Velké Petrovice 1. místo, 18.7. Meziměstí 7. místo, 1.8. Bukovice (zadek) 2. místo, 29.8. Vysokov 1. místo, 5.9. Nový Hrádek 2. místo, 12.9. Bukovice 2. místo, 19.9. Kramolna 1. místo.

Největším úspěchem je obhajoba celkového prvenství v Náchodské hasičské lize 2015, ziskem 104 bodů z 8 soutěží (vyznačeny tučně). 2. místo Ohnišov, 3.místo Vysokov. Kategorie žen: 1.místo Černčice 101 bodů, 2.místo Blažkov A, 3.místo Nový Hrádek. Vyhlášení, slavnostní zakončení ročníku proběhne v Černčicích 21. 11. 2015. Složení družstva: Rak Petr ml., Hejnyš Petr, Jirman Jan, Rak Michal, Sádovský Miroslav ml., Vacek Jan, Sádovský Tomáš.

M.Sádovský ml.

73. ročník volejbalového turnaje

V sobotu, 29.srpna, se na bukovických kurtech konal 73.ročník tradičního posvícenského volejbalového turnaje. Přípravy turnaje provázely obavy o stav pramene, který se využívá ke kropení kurtů. Díky současným vedrům a suchu je prameniště skoro bez vody, tak nízký stav vody pamětníci nepamatují. Nakonec nám vypomohli hasiči a všechna tři hřiště večer před turnajem prolili cisternou vody. Tím nám opravdu velmi pomohli, hrát na prašných kurtech není nic příjemného. Díky mírnému ochlazení pak dopoledne stačilo kurty kropit z vodovodního řadu.

Turnaj byl podruhé uspořádán jako turnaj smíšených družstev, tedy s minimálně dvěma ženami v každém družstvu. Jednak vzhledem k všeobecné krizi mužského volejbalu, jednak proto, že termín našeho turnaje již koliduje s kvalitně obsazeným turnajem v Lupenici. Ale s tím jsme se již smířili a potěšilo nás, že si turnaj nachází v tomto způsobu organizace oblibu, většina loňských účastníků, i z Trutnovska, dorazila i letos. Naopak nepotěšilo, že několik hráčů a hráček z Policka dalo turnaji v Lupenici přednost před námi. Snad poprvé v historii, určitě té novodobé, jsme díky klukům ze Slovanu Broumov mohli přivítat družstvo z Polska, velmi dobré mladé volejbalisty z Walzbrzychu. Ti byli tak nadšeni závěrečným vyhlášením, že věříme, že přijedou za rok znovu, a třeba sebou přivedou nějakou další „druzynu“.

Celkově se tedy dostavilo 13 družstev, určitě největší počet za posledních 10 let, jako každý rok s podivnými názvy, nejspíš tomu budeme muset dát nějaká pravidla. Rozdělili jsme je do dvou výkonnostních kategorií. Silnější týmy hrály v 5-členné skupině každý s každým, zvítězilo družstvo „Všichni svatí“ složené z hráčů a hráček Slovanu Broumov před polským družstvem nazvaným „Power Ranger“. Do závěrečného zápasu o prvenství nastoupil po odjezdu jednoho broumovského hráče na fotbal též autor článku a dle očekávání si přivodil malou zdravotní indispozici.

Týmy slabší výkonnostní kategorie byly nalosovány do dvou skupin, kde hráli každý s každým na dva sety. Velice vyrovnanou skupinu A, kde o pořadí na 2.-4.místě rozhodoval poměr setů, vyhrálo družstvo Jitrnice ze Studnice, nejspíš propagující místního uzenáře, před Kousadly, kde hrálo několik hráčů a hráček z Bukovice. Skupinu B vyhrálo družstvo BIS (název sedí, jedním hráčem byl opravdu člen BIS, ale podrobněji psát nemohu neboť je to jistě tajné) před Solo Sušice. Poté se v semifinále utkali první s druhými z obou skupin, vítězové sehráli finále, poražení semifinalisté o 3.místo, družstva, která se umístila ve skupině na 3. místě hrála o 5.místo. Do finále se dostala družstva Jitrnice a BIS, ti vyhráli 2:0.

Turnaj byl zpestřen dvěma mimořádnými událostmi. Tou nepříjemnou bylo zranění jedné z hráček týmu Účastníci zájezdu, která musela být s výronem odvezena do nemocnice, a následné odstoupení družstva ze soutěže. Tou veselou bylo vyloučení hráče Kousadel, Honzy „Srbánka“ ze zápasu, a to nejmladším rozhodčím turnaje, Zdendou Holubem, za nesportovní chování a urážku rozhodčího.

Konečné pořadí:

„profi“ kategorie

1. Všichni svatí
2. Power Ranger (PL)
3. Totální rozklad
4. Dynamo Lepra
5. Juventus

„amatérská“ kategorie

1. BIS
2. Jitrnice ze Studnice
3. Solo Sušice
4. Kousadla
5. Pepe tým
6. Klínek
7. Sport Hotárek
8. Účastníci zájezdu

Turnaj končil v odpoledních hodinách předáním cen, kde tradičně exceloval Libor Průša, proto ho taky vlastně na turnaji máme, po němž většina družstev ujišťuje, že za rok nemohou chybět.

Pořadatelé ještě jednou tímto děkují SDH za výpomoc a děkují všem sponzorům za finanční a věcné příspěvky. Jsou to: Sport Hotárek, Elektro Rudolf, Primátor a.s., OÚ Bukovice, Koloniál Renata, Lékárna Kuklík, Frost Food Rokytnice n.J., Auto Hotárek, starosta s místostarostou, Grim a synové, Drogerie Vávrová, Kvíčerovská pekárna a Zmrzlinář Ouško. A v neposlední řadě, jako každý rok, patří poděkování rodině Hotárkových za perfektní organizaci občerstvení a J.Vackové, M.Vítkové a Š.Šrůtkovi za celodenní pomoc v kantýně.

Tenisový turnaj čtyřher v Bukovici

V sobotu, 8. srpna, se na bukovických kurtech konal tenisový turnaj čtyřher za účasti 17 párů. Ty byly rozděleny do dvou výkonnostních kategorií. V nižší výkonnostní „hobby soutěži“ hrálo šest dvojic rekreačních hráčů ve skupině každý s každým, na jeden set. Bez jediné prohry zvítězila dvojice Jelenová-Kašpar v dresech Wikovu Hronov, na 2. místě skončili Entler s Vávrou, třetí byli I.Pohl s M.Vackem, všichni z Police n.M.

V hlavní kategorii bylo 12 párů rozlosováno do tří skupin po čtyřech, kde hráli systémem každý s každým. Do vyřazovacích bojů postupovaly úplně všechny páry, umístění ve skupinách však bylo důležité kvůli nasazení do pavouka. Vítězem turnaje se stali dle očekávání Flek s Kyškou z Rychnovku, kteří ve finále porazili polické fotbalisty, Švorčíka s Taucem. Ti však za svůj výkon zaslouží velké uznání, přece jen to jsou tenisoví samouci. Poraženými semifinalisty na celkovém 3.-4. místě, byli domácí dvojice Hauk-Průša a Zima se Štěpánkem z Náchoda. Turnaje se bohužel nemohl zúčastnit předseda tenisového oddílu Karel Semirád, který se potýká se zraněním ruky, nejstarším hráčem turnaje byl tedy vyhodnocen domácí Pepa Dolton Pozděna. Černý kůň turnaje, dvojice starosta Bukovice - starosta Žďára zvítězil jeden zápas ve skupině, ale ve vyřazovacím kole na svého soupeře nestačil.

I přesto, že turnaj provázelo strašné vedro, nikdo nezkolaboval, nikdo se nezranil, vše podařilo zvládnout. Poděkování za skvělou přípravu a organizaci turnaje a též za precizní vedení kantýny a financí zasluhují Petr Skalický a Pavel Vítek. Poděkování patří též všem sponzorům, bez nichž by se turnaj nemohl uskutečnit, a též Hotárkom a hasičům za zapůjčení stanů, bez nichž by se turnaj nedal ve zdraví přežít...

MŠ

Kapitola XIII.

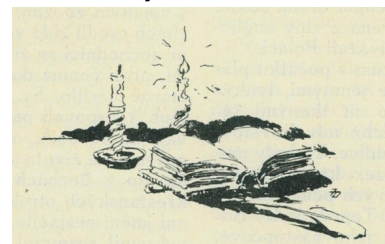
Vážení čtenáři,

v letošním roce je tomu již 240 let, co bylo potlačeno povstání sedláků, které zachvátilo téměř celou oblast Čech; v největší míře vypuklo v Severovýchodních Čechách. Příčin, vedoucích k této „selské rebelii“ bylo zřejmě povicero, kromě hladomoru na počátku sedmdesátých let 18. století, to byl ještě také úbytek práceschopného obyvatelstva, velký tlak vrchnosti na zbylé poddané a konec konců i fáma o „Zlatém patentu“, údajně vydaném vládnoucím císařem Josefem II. Nevolnictví bylo ovšem zrušeno až roku 1781, povinná robota dokonce až 7.9.1848. I když byla tímto výnosem konstituční monarchie zrušena robota a poddanství, za dřívější robotní povinnosti byla vybírána peněžní náhrada. Zesílení robotního zatížení poddaných od počátku rekatolizace v 17. století, bylo zesíleno v průběhu 18. století. Svobodných majitelů půdy, tedy „svobodníků“, bylo jen velice málo. Robota představovala zátěž poddaných, tedy bezplatnou práci pro vrchnost po šest dnů v týdnu a také potah, který poddaní byli nuceni dát vrchnosti k dispozici. Shodou okolností právě v této době na počátku sedmdesátých let 18. století (tedy po roce 1770), obcházely vesnice tzv. „konskripční komise“, provádějící sčítání obyvatelstva. Rozdávaly statkářům a chalupníkům numera, které byly vlastně prvními popisnými čísly obytných domů v obcích. Brzy nato se v některých regionech objevily tzv. „komise urbaniální“, pořizující v souvislosti s chystanou reformou soupisy všech robotních, naturálních, finančních a jiných povinností poddaných vůči vrchnosti. K prvním impulsům rebelie dochází zřejmě již v zimních měsících v broumovském regionu, na Teplicku. S postupem času, tedy v měsíci únoru, se rebelie šíří i na Náchodsko a dále do vnitrozemí. Její ohniska lze zaznamenat zejména v chudých podhorských oblastech Krkonoš a Orlických Hor, které vždy byly zaostalejší a o hodně chudší než vyspělejší a bohatší rovinaté oblasti, i když i v těch byli sedláci nespokojeni.

Vraťme se ale k roku 1775, kdy nespokojenost venkovského obyvatelstva pracujícího v zemědělství, dosahovala kulminačního bodu. Nevolníci, sužovaní robotami pro své feudály nebo církevní vrchnost, museli snášet příkoří se strany své vrchnosti a její někdy až neúměrné požadavky způsobovaly, že se ujařmení sedláci organizovali pod vedením své „selské rady“, tzv. „selského gubernia“, jehož vedoucím aktérem se stal v náchodském regionu svobodný rychtář Antonín Nývlt ze Rtně v Podkrkonoší. Členem tohoto gubernia byl i Karel Dostál, tehdy čtyřladvacetiletý rodák ze Lhoty u Machova. Tehdy ale hospodařil na statku v Bělém, kam se přistěhoval poté když si vzal ani ne dvacetiletý, ovdovělou Annu Hajnišovou z Bělého (sňatek 23.11.1770), dceru Matěje Lamky z Bezděkova. Karel Dostál, syn podhorských tkalců Jana a Marie Dostálových, byl asi ponejprv také domácím tkalcem v Machovské Lhotě, která tehdy přináležela k náchodskému panství. Když se po sňatku dostal na statek v Bělém, věnoval se společně se svou ženou již zcela zemědělskému hospodaření. Bělý ovšem přináležel pod správu klášterní vrchnosti v Polici nad Metují. Zřejmě tam přišel Dostál poprvé do styku s výběřčími daní polické klášterní benediktinské vrchnosti, jejíž pověřenci a drábové objížděli vesnice na policku, vesměs jí podřízených a nařizovali jednotlivým poddaným rozsah jejich robotních povinností.

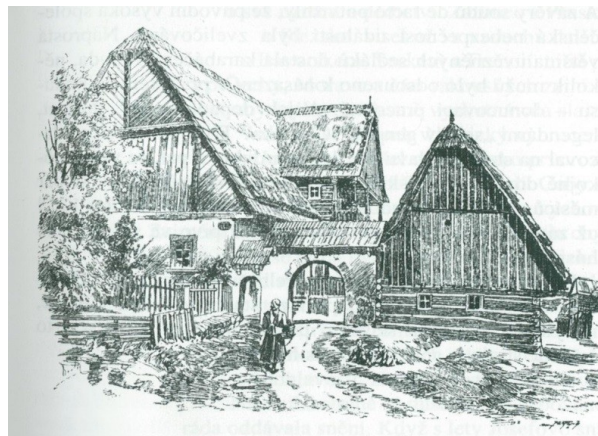

TURISTICKÁ OBLAST
**KLADSKÉ
POMEZÍ**

Jako reakci na takovéto počínání vrchnosti, sestavil svobodný Rtyňský rychtář a hospodský Antonín Nývlt, s několika svými druhy mírnější rozpis robot – již ne tři dny v týdnu s potahem, ale pouhý jeden den s potahem v měsíci. Všem se pochopitelně Nývltův návrh zalíbil a desítky dalších vesnic si do Rtyně posílaly své kurýry pro jeho kopii. Ve Rtyňské hospodě začali vybírat za písaře, za papír a inkoust poplatky od jednoho exempláře.

Nevíme, jak a kdy se Karel Dostál dostal do styku se Rtyňským svobodníkem a rychtářem Nývltem, u něhož se v zimě roku 1774/1775 scházeli malkontenti (nespokojenci) z blízkých i dalekých vsí. Nývltovi se zřejmě tento mladý, čtyřladvacetiletý inteligentní mladík, který pro jeho věci projevoval opravdové nadšení zalíbil, a tak si jej zvolil za svého důvěrníka na Policku. Protože pak mladý Dostál stále častěji docházel do Rtyně, postupně se seznámil s organizací všeobecného selského povstání a stal se Nývltovým důvěrníkem na policku.. Proto v době, kdy byl rtyňský rychtář a svobodník Nývlt považován již od počátků roku 1775 za hlavního vůdce povstání, byla k jeho podpoře vytvořena jakási rada, tedy selská vláda, zvaná gubernu. To vypsalo jakousi daň z každého příbytku, ve výši 6 krejcarů. Vybrané peníze byly určeny na úhradu výloh spojených s organizací rebelie. Rychtář Nývlt však horkokrevné sedláky usměrňoval a nenabádal je k násilí a s ním takto postupovalo celé Rtyňské gubernu, čímž se zásadně lišili od jiných, lokálních selských vůdců. V gubernu se probíraly také záležitosti selského povstání před sto lety (r. 1680), o němž zprávy přežívaly

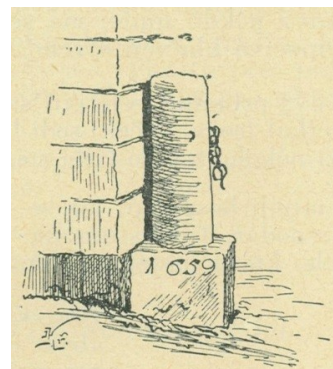
mezi lidem v ústním podání. V různých regionech Čech byly přepadány zámky a kláštery a jejich vrchnostenské kanceláře. Houfy vzbouřenců demolovali jejich vybavení, rabovali jejich sklepy a spižírny, na některých panstvích v Čechách docházelo i k zabítí jejich správců nebo úředníků. Původním úmyslem povstalců bylo na sv. Jana Nepomuckého, tedy 16. května, dojet do Prahy a tam usilovat o vydání jim „zlatého patentu“ a zrušení roboty. Sedláci z Teplicka se však bouřili již od ledna. Sedláci z Hlavňova také již 23. ledna 1775 přitáhli do Police na vrchnostenskou kancelář, aby po předložení reversu (sepsaných požadavků), dosáhli zmírnění roboty. Takovéto jednotlivé projevy vzbouřených sedláků se ale minuly účinkem. Dostál o dění na policku informoval představitele selského gubernu Nývltu již 18. března a doporučil mu, aby se s rebelií začalo co nejdříve. Z těchto důvodů došlo již 24. března na policku, pod vedením Karla Dostála z Bělého ke vzbouření sedláků z polického regionu, kteří se toho dne shromáždili před klášterem a nakonec do něho i vnikli. Žádali na panských úřednicích a kněžích, aby jim vydali domnělý císařský patent o zrušení roboty; když tohoto na úřednicích nedosáhli, vystoupil jejich vůdce

Karel Dostál a přečetl listinu, která obsahovala jakési narovnání vztahů mezi nimi a vrchností, tedy aby byla robota omezena na menší počet dní a co by sedláci musili dělat navíc od dohodnutého počtu dnů, tak by jim to vrchnost musela proplatit. Nato úředníci slíbili, že se poradí s vrchností (kněžími) a vyzvali přítomné sedláky, aby si odpoledne přišli pro odpověď. Po poledni pak se sedláky vyjednávali za vrchnost jak panští úředníci, tak i řeholníci. Nakonec vedoucí vrchnostenské kanceláře a provisor (zmocněnec k jednání), listinu, kterou jim předložil jménem vzbouřených sedláků Karel Dostál, podepsali. Poté se sedláci vrátili do svých domovů, ale klid nebyl v příštích dnech úplně zjedнан; jednotlivci přicházeli do polické vrchnostenské kanceláře a požadovali tam pro sebe různé úlevy. Když se tato situace počala ale ještě více vyostřovat, povolala klášterní vrchnost na Policko a Broumovsko vojsko. To pak začalo se zatýkáním vůdců a hlavních viníků 31. března 1775. Karel Dostál, vůdce polických sedláků, byl donucen utéci do sousedního Pruska, aby se vyhnul perzekuci své osoby.

Velmi barvitě to líčí ve své knize „Pověsti a báje Jiráskova kraje“ Antonín Krtička-Polický, z níž uvádím alespoň několik úryvků :

- Podepsaný list narovnaní museli vzbouřenci navrátit a veškeré škody způsobené, zaplatit. Tak bylo na Náchodsku i jinde. Vůdce náchodských, Antonín Nývlt, byl dne 4. dubna v noci přepaden a zajat. Pak odvezen do Prahy a po dlouhém, útrapném věznění, odsouzen na dva roky ke konání veřejné práce v pražských ulicích.

Karel Dostál, selský generál, jak mu všeobecně říkali, byl vojenskou hlídkou předveden do polického kláštera, kdež byl vyslýchán. Dostál odpovídal málo, anebo nic. „Mluv chlapec selský!“ vzkřikl na něho důstojník. Dostálovi vehnala se všechna krev do hlavy. Obrátil se na důstojníka a zvednuv hrdě hlavu, řekl mu : „Jsem

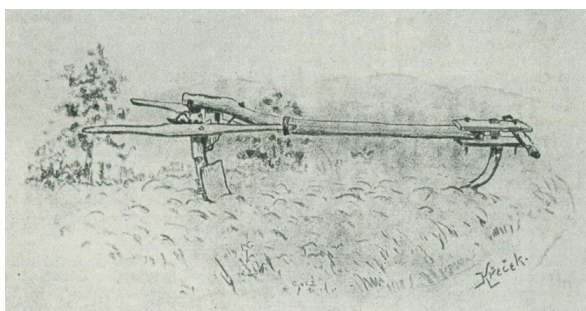
z rodiny svobodníkův a žádám, aby se dle toho se mnou jednalo !“, „To jsi byl ve Lhotě, dnes patříš naší vrchnosti !“ zvolal klášterní provisor. „A ostatně, máme spolu více co jednat. Co jsi si dovolil vůči našemu drábovi ?“

„Konal jsem jen povinnost ochránce, dráb se choval vůči slabé ženě brutálně, bil karabáčem bezbrannou !“, „Lžeš !“ rozkřikl se na něho panský úředník. „Pravda je to ! – „neřekl bych“

„Dost pravím, na pranýř s ním!“ poručil panský úředník. „Cože? Se mnou na pranýř, mě, syna svobodníka?“ A než se přítomní nadáli, vrazil z každé strany do jednoho z vojínů, až zavravorali a skočil do dveří. Ve dveřích však zastavili ho napřažené bodáky vojínů. Dostál ucouvl, a v tom okamžiku byl povalen a spoután. Pak odveden na náměstí a přivázán řetězem k pranýři.

Když pak jeho žena na statku v Bělem se svého muže nedočkala, sebrala se a šla do Police do kláštera prosit za svého muže v domnění, že lidská prosba mu dopomůže se z této situace se vysvobodit a že bude moci odejít domů. Když však poznala, v jakém omylu se nachází, vzkypěla v ní vůči klášterní vrchnosti taková nenávist, že se rozhodla osvobodit svého muže za každou cenu :

- Prosila, že by kámen obměkčila, ale pan správce byl tvrdší než kámen. Správce zíral na ni zrakem krkavčím a posléze řekl: „Odejďte, s vámi tu nemáme co jednat !“

Leč žena Dostálova nedala se odstrašit. Prosila znovu, jak jen žena dovede. To správce rozzlobilo: „Ven, sběři selská, nebo tě dám připoutat k svému muži, rebelantu. Robotovat to nechce a ještě se staví na odpor !“

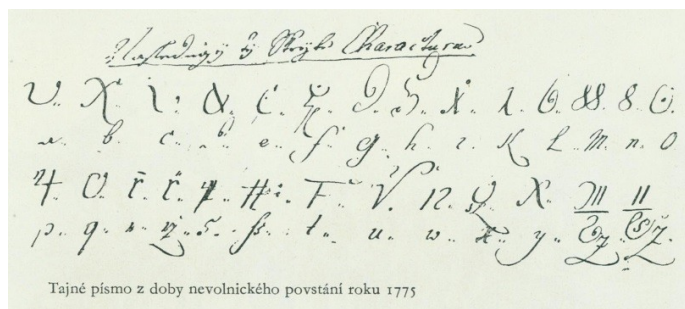
Mladá žena uražena do duše, rychle vstala a opustila místnost. Toto nelidské jednání jí vlilo odhodlanost. Pospíchala na Záměstí, kde měla známou ženu, tu prosila o zapůjčení sekery. „K čemu sekeru ?“ divila se sousedka. „Potřebuju ji nutně, uslyšíš brzy, k čemu !“ odvětila Dostálka. Sousedka se už více neptala, našla v kolně sekeru, a

Dostálce ji přinesla. Ta rychle sekeru vzala a běžela na náměstí. Blížila se k pranýři. Nikoho tu nebylo, stráž odešla a lidé byli v teplých světnicích, náměstí bylo pusté. Žena Dostálova neotálela. Rychle přistoupila k pranýři a několika seký přetřela rezivý řetěz. Bylo to dílo několika okamžiků. Pak uchopila překvapeného muže svého za ruku a prchla s ním z náměstí do polí. Dostál, ocitnuv se volný, oddychnul si, přivinul ženu k sobě na malý okamžik a pak společně pospíchali k Bělému. Byla tmavá noc, když došli do Bělého. Ještě té noci prchnul Dostál za hranice do Kladska. Našel si místo v jednom statku a sloužil co čeledín. Se svou ženou se často scházel pod Hejšovinou. Přinášela mu potraviny, neboť o ty Dostál prosíval, měl prý velkou nouzi a hrozně naříkal na poměry v Kladsku....

Teprve v roce 1777 bylo docíleno jakési dohody. Někteří volili robotu novou, jiní starou, většině pak snížena robota na třetinu. Skoro půldruhého roku strávil Dostál v dobrovolném vyhnanství v Kladsku. Teprve když nastal v Čechách klid, vrátil se tajně do svého domova.

Když bouře utichly, vrátil se tedy Dostál do svého domova; byl dvakrát prosit v Polici ve vrchnostenské kanceláři „o pardon“ a dokazoval, že jedině on má zásluhu na tom, že klášter nebyl vypleněn a páni ztýráni, což byla pravda. Vrchnost to musela sama přiznat, a proto byl Karel Dostál potrestán jen krátkým vězením, a to ke čtyřnedělní nucené práci na pevnosti. Potom se vrátil na svůj statek v Bělem, kde klidně žil až do své smrti v roce 1813.

I když se rolnická povstání na počátku sedmdesátých let 18. století vyznačovala velkou živelností a byla potlačena, omezila odpor šlechty proti zásahům státu do vztahů mezi vrchností a poddanými. Počet obětí na straně sedláků se dá odhadovat asi do 30 v celých Čechách; v době od 29.3. do 4.4.1775 byli v Praze oběšeni 4 rebelové, u Chlumce nad Cidlinou se jednalo asi o 15 povstalců, kteří byli zabití ve srážkách s vojskem., další jednotlivé oběti byli v dalších českých regionech. Nedokonalá organizace, chatrná výzbroj a ohledně celých Čech nejednotné velení způsobily, že povstání bylo poraženo. Část povstalců byla přemožena císařským vojskem u Chlumce, některé houfy se dostaly až ku Praze, kde byly vojskem rozprášeny. Zde nutno podotknout, že i Vídeňská vláda považovala tyto represe za zbytečně kruté. V Hradeckém kraji, ve kterém povstání začalo, přinesla následná reforma (13.8.1775 byl vydán robotní patent) zmírnění poddanských povinností více než třem čtvrtinám rolníků. Asi polovina sedláků měla povinnost vykonávat robotu ne více jak 26 dní v roce. Na zrušení nevolnictví však museli poddaní čekat ještě 6 let.

Tajné písmo z doby nevolnického povstání roku 1775